

TUNNIKAVA DOKUMENTAALFILMILE „NEIDIS”

FILMI ANDMED:

Autor: Alex Holmes

Aasta: 2018

Riik: Suurbritannia

Filmi pikkus: 93 min

Keeled: inglise, eesti

Link filmile: <https://maailmakool.ee/toode/neidis/>

TUNNI EESMÄRK:

Õpilane mõistab ja oskab selgitada termineid nagu *võrdõiguslikkus*, *sallivus*, *soostereotüübid*, *sooline võrdõiguslikkus*, *soost lähtuv rollikäitumine*. Õpilane toob näiteid naiste ja meeste võrdsete õiguste ja nende rikkumise kohta Eestis ja maailmas. Ta mõistab algatusvõime ja koostöö olulisust muudatuste käivitamisel ühiskonnas. Tunnis tehtav analüüs aitab lahti mõtestada üldisi väärtusi, arendab sotsiaalset pädevust ja enesemääratluspädevust: õpilane suhtub teistesse inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt; õpilane on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel; juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab vastutuse oma tegude eest.

VANUSEASTE:

III kooliaste

LÕIMING:

Geograafia (riigid maailma kaardil, maakaart, ilm ja kliima)

Ühiskonnaõpetus (sotsiaalsed suhted, meedia ja teave)

Inimeseõpetus (inimese elukaar ja murdeea koht selles, inimene kui indiviid, inimene kui rühma liige, suhted ja seksuaalsus, inimene ja valikud)

Kehaline kasvatus (liikumis-, spordi- ja tervise teemaliste materjalide analüüsimine)

FILMI TEEMAD:

Inimõigused, naiste õigused, maailmamootjad, sportlik eluviis

TUNNIKAVA ÕPETAJALE

Temaatiliseks ettevalmistuseks ja taustamaterjaliks vaata enne dokumentaalfilmi süüvimist läbi ka videoloengud [„Kas naiste õigused on tõesti piiratud?“](#) ja [„Kas ettevõtlik naine on haruldane liik?“](#).

Tööleht on mõeldud täitmiseks paralleelselt filmi vaatamisega. Distsantsõppe korral on see tööleht koos dokumentaalfilmiga suurepärase abiline. Sel juhul võib filmi vaatamine ning töölehe täitmine olla ühe nädala ülesanne. Laiemat vastust eeldavate küsimuste puhul, nt isiklikud lood ja näited maailmast, andke ette ka minimaalne sõnade arv. Töölehe kasutamisel kontakttunnis andke laiemate teemade ettevalmistamiseks mõned minutid, teemat võib arutada paarilisega ja paluda siis suurele ringile paari lugu jagada. Tunnis võib vajadusel lubada nutitelefoni kasutamist otsingute tegemiseks.

HARJUTUS 1:

Eesmärk on õpilaste suhestamine teemaga: positiivsed naissoost eeskujud nende elus või inspireerivad naised maailmas. Kui vaatate filmi ühiselt tunnis, võite harjutuse teha eelhäälestusena suuliselt. Kuna filmi vaatamine ei ole veel alanud, võib vajadusel lubada nutitelefoni kasutamist info otsimiseks.

HARJUTUSED 2 JA 3:

Kontrollharjutused juhuks, kui filmi vaadati kodus (distsantsõpe). Vaadates filmi ühiselt klassiruumis, saavad õpilased täita tabeli jooksvalt. Sellisel juhul tekib tervikpilt erinevate õpilaste variante kuulates ning iga individuaalne vastus ei pea olema ammendav.

Soodustavad tegurid: Tracy Edwardsi tugev visioon, tahe, eneseusk, Jordaania kuningas kui mentor ja hilisem suursponsor, kompetentne naiskond ehk (varjatud) talendid, soodsad juhused (näiteks ilm), alahindav suhtumine naissoosse kui innustav tegur, naistevaheline koostöö ja meeskonnavaim (ironiline sõnakasutus, võite ka sellele õpilaste tähelepanu pöörata ja arutleda sõna „naiskonnavaim“ üle).

Takistavad tegurid: 6 miljoni dollari suurune eelarve, sponsorite mitteleidmine (2 aastat tühja tööd), soostereotüüpidest lähtuv naiste alavääristamine, naeruvääristamine pressis, naiste omavahelised suhted (konkurents, konfliktid, selge liidri puudumine), aeganõudev ettevalmistus (3,5 a unistusest elluviimiseni), kõikuv eneseusk.

Pange tähele, et mitmed elemendid on nii soodustavad kui ka takistavad tegurid, pöörake sellele ka õpilaste tähelepanu.

Erinevaid ümbermaailmaregati etappe saab iseloomustada näiteks järgmiste märksõnadega:

Üle Atlandi ookeani	Lõuna-Jäämeri	Austraaliast Uus-Meremaale	Uus-Meremaalt tagasi Uruguaysse	Uruguayst USAsse	USAst tagasi Inglismaale
kipri proovilepanek ja sisemised kahtlused, aukartus legendide ees, arvati, et naised ei suuda sedagi etappi lõpetada, suurenev usk tiimi	külm ilm, oht elule, lühema tee valimine, hirm, riietuse olulisus, unepuudus ja kurnatus, ühe võistleja kaotamine	taktika olulisus, konkurent kogu aeg nähtaval, suhtumine kui võrdsetesse, tuntuse kasv	saavutuspinge kasv, ülemõtlemine, suur ajakadu, taktikaliselt valed valikud, väsimuse kasv	kipril liiga palju ülesandeid ja vastutust, pettemanööver bikiinides (viskavad ise nalja rõhutatud soolise rollikäitumisega), tiimitunde tugevnemine	kõrged ootused ja ühine pettumus, tuulevaikne ilm, tiimi ühtesulamine, juubeldav vastuvõtt ja saavutustunne

HARJUTUS 4:

piisab, kui õpilane kirjutab igast kategooriast välja mõned soost lähtuvad hinnangud. Hea, kui õpilased (arutelu tulemusel) teadvustavad protsessi käigus tekkinud muutusi hinnangutes.

Mõned suhtumise näited filmist:

Meedia: naised ei saa võistluseks paati, nad ei saa kokku pädevat tiimi, naised lähevad omavahel tülli, ei suuda koostööd teha, õelutsevad üksteisega tegutsemise asemel, küsimused juuste ja meigi kohta (soostereotüüpidest lähtuvad eelarvamused), kihlveod tiimi katkestamise kiiruse üle, täielik umbusk naiste võimetesse (kogu üritus on määratud läbikukkumisele, kindlasti keegi hukub jne). Meedia suhtumine muutus positiivsemaks pärast esimest kaht etapivõitu ning retke lõpus kujutati naisi juba kangelannadena.

Mehed: naistel pole piisavalt jõudu, oskusi ja teadmisi selliseks võistluseks, neid ei saa tõsiselt võtta – ehk äärmuslikud soostereotüüpidest lähtuvad eelarvamused.

Naised ise: pidev kõikumine eneseusu ja kahtluste vahel, paljastusid varjatud talendid, usk üksteisesse ja iseendasse kasvas protsessi käigus.

HARJUTUS 5:

Keskmes on tsitaat filmist „*Kõigil oli täiesti ükskõik, et me ei võitnud. Me saavutasime midagi suuremat kui võit.*” Olulisim on tajuda, et naiskond suutis teha midagi, millesse varem keegi ei uskunud, et naised olid võimelised millekski, mida varem polnud tehtud/proovitud. Ka nad ise ei uskunud alati endasse. Naistest said eeskujud mitte ainult teistele naistele ja tüdrukutele, vaid nad näitasid kõigile, et oma unistuste nimel tasub pingutada. Sugu ei määra purjetamisoskust ega tiimi tugevust, koostöövõime ei sõltu soost – soostereotüübid said kummutatud, sallivus suurenes, toimus võrdõiguslikkuse teadvustamine ja kasv.

HARJUTUS 6:

Õiged vastused on *vedurijuht, korstnapühkija, madrus, kännujuurija*. Kas õpilased arvasid need ära? Mille põhjal? Milline oli tüüpiline eksiarvamus? Kui kasutate dokumentaalfilmi distantsooppel, võite asendada vastusevariantide etteandmise näiteks 6 keelatud ameti küsimisega. See arendab õpilastes allikate leidmise oskust ning lisaks saavad nad tuttavaks mitmete uute ametinimetustega ning mõtteainet ametite olemusest.

HARJUTUS 7:

Põhineb isiklikel lugudel ja tunnete analüüsimisel. Näited võivad olla „seinast sein”, nt stiilis „poisid, pange toolid laudade peale” vs „kõik panevad oma toolid laudade peale”. Harjutus aitab soostereotüüpidest lähtuva suhtumise analüüsimisel luua silla dokumentaalfilmi süžee ja õpilaste endi kogemuste vahele.

HARJUTUS 8:

Situatsioonid on ühise arutluse käivitajateks. Õpetaja võib proovida erinevate arvamuste saamiseks ka provotseerida, tuua ise näiteks kallutatud reaktsioone. Lisaks soole mängivad hinnangutes rolli ilmselt ka vanus (mis on lubatud / pole lubatud lastele või täiskasvanutele) ja eluvaldkond (perekond, ettevõtlus, emotsioonid). Võite diskussiooni laiendada ka rahvuse teemale, nagu seda on tehtud videos [„Kas naiste õigused on tõesti piiratud?”](#).

JÄTKUTEGEVUS:

Jätkutegevustena võite kasutada tunnikavade kogumikku „[Naised õiguste eest: lood üle maailma](#)”, kus vanuseastmete kaupa on välja toodud maailma muutnud naiste lood koos harjutustega. Need inspireerivad näited pärinevad tänapäevast või lähiajaloo.

TÖÖLEHT: DOKUMENTAALFILM „NEIDIS”

1. Milline naine ajaloost või sinu enda tutvusringkonnast on sind inspireerinud? Millise eesmärgi elluviimisel? Kuidas ta sind innustas?

Kui kohe ühtegi konkreetset isikut ei meenu, tee kiire internetiotsing ja vali välja üks naine ajaloost: milles seisnes tema roll maailma muutmisel?

2. Missugused tegurid soodustasid (julgestasid, innustasid) Tracy Edwardsit tema unistuse elluviimisel ja missugused takistasid? Jooni mõlemas kategoorias alla sinu arvates kõige olulisem tegur ja põhjenda oma valikut.

	
---	---

3. Whitbreadi ümbermaailmaregatil oli kuus etappi, kirjuta tabelisse iga etapi tähtsamad märksõnad.

Üle Atlandi ookeani	Lõuna-Jäämeri	Austraaliast Uus-Meremaale	Uus-Meremaalt tagasi Uruguaysse	Uruguayst USAse	USAst tagasi Inglismaale

4. Kuidas suhtusid naiskonda meedia, meessoost konkurendid ja nad ise – ehk milliseid soostereotüüpe naised kohtasid ning millist suhtumist kogesid?

5. „Kõigil oli täiesti ükskõik, et me ei võitnud. Me saavutasime midagi suuremat kui võit.” Mida naised sellega silmas pidasid?

6. Eestis said naised õiguse endale meestega võrdsetel alustel ametit valida alles aastal 2009. Millised 4 ametit järgmiste hulgast olid varem naistele keelatud?

Piirivalvur, vedurijuht, sõjaväe strateeg, sepp, korstnapühkija, proviisor, mäeinsener, madrus, kändujuurija, radioloog

7. Meenuta mõnd olukorda, mil oled ise tajunud, et viis, kuidas sind koheldi, sõltus sinu soost? Kirjelda lühidalt olukorda: mis toimus, mida sulle öeldi, kuidas end tundsid ja mis lõpuks sai?

8. Kas sinu arvates suhtutakse tänapäeva Eestis meestesse ja naistesse võrdselt? Näiteks järgmistes olukordades:

- A. Noor mees vs noor naine tahab asutada idufirmat.
- B. 5-aastane poiss vs tüdruk kukub lasteaias kiigelt ja saab haiget.
- C. 33-aastane mees vs naine jääb imikuga lapsehoolduspuhkusele.

Millised tegurid lisaks soole võivad neis olukordades veel suhtumist mõjutada?